

Menyhalak és menyhalvadászok

Sok évvel ezelőtt, egy szeptember végi napon, mikor az erdő rozsdásodni kezdett, kint ücsörögtem a Mosoni-Duna partján és márnázni próbáltam. Egy ismerős vetődött mellém, aki halszeletet tett a horgára, s nem sokkal később fogott is két menyhalat. Nekem addig még nem volt hozzá szerencsém, ezért érdeklődni kezdtem, hogy hogyan kell rá horgászni, mikor, mivel. Kaptam tőle egy küsztt, majd eligazított, tegyek egy halszeletet a nagyobbik pontyozó horgomra (akkor még nem volt nálam süllőző horog), s próbáljam meg. Az elmondottak szerint eljárva a szereléket bedobtam a folyó szélességének egyharmadáig, majd letettem a botot és vártam. Kis idő múlva kapás, majd erős védekezés a horgon. Mikor kifárasztva a partra emeltem a zsákmányt, állam leesett a megdöbbenéstől, hát még a társamé. Életem első menyhala egy kapitális példány volt, a hossza 68 cm, a súlya 2,6 kg. Ekkor lettem híve a menyhalazásnak.

Azon az őszön sokat jártam le abba a kanyarba és sok menyhalat fogtam. Méretben ugyan nem értek fel az elsővel, sok örömet adtak az őszi és téli estéken. Még egyszer belefutottam egy jó sorozatba, akkor négy menyhalat fogtam, melyek összsúlya elérte az 5,8 kilogrammot. Aztán jött a következő év, mikor kisebb és kevesebb menyhal volt a folyó azon szakaszán, amelyet megismertem. De egy ismerősöm szólt, hogy a Lajtán fogtak néhány menyhalat. A Lajtán? Hiszen ott nincsenek nagy mélységek, mégis ott lennének a „menyusok”? Nosza, próbáljuk meg! Sikerült is másnap 11 darabot fogni, számtalan leakadás, beszakítás közben, mivel a hely erősen sziklás volt. Ez indított arra, hogy próbálkozzam a Lajta más szakaszain is, hiszen másutt is ott kell lenniük, ha a Mosoni-Dunából úsznak fel. Sikerült is még három jó helyet találni, amelyek kevésbé látogatottak, de jó halas pályáknak bizonyultak.

Ezek után a Szigetköz következett, az ágrendszerek, zsilipek, hídlábak. Tizenöt menyhalas helyem lett, válogathattam, hogy mikor, hova menjek. Az elzártabb, nem háborgatott része-

A Lajta hídja alatti visszaforgó több méretes (30-45 cm) menyhalat ad minden évben

Tálcán a húsvéti menyhalak egyike

ken szebb példányok akadtak horgóra, az Öreg-Duna azonban meglepetéseket is tartogatott számomra. Az egyik évben például harcsázni indultunk, kifejezetten nagyot szerettünk volna fogni, hisz a kisebbeket amúgy is tilalom védte, mivel már május 8-át írtunk. Egy gilisztacsokorral csalizott szereléken kapás, bevágás, fárasztás után az eredmény egy 41 centiméter hosszú menyhal lett. Azt hittem, rosszul látok. Kíváncsiságból ott, helyben megtisztítottam, s fenyitottam a gyomrát. Tele volt apró rákocskákkal! Tehát nem alszik, hanem eszik! Tavaly is előfordult, hogy harcsázás közben – április közepén, akkortájt volt húsvét – menyhalakat

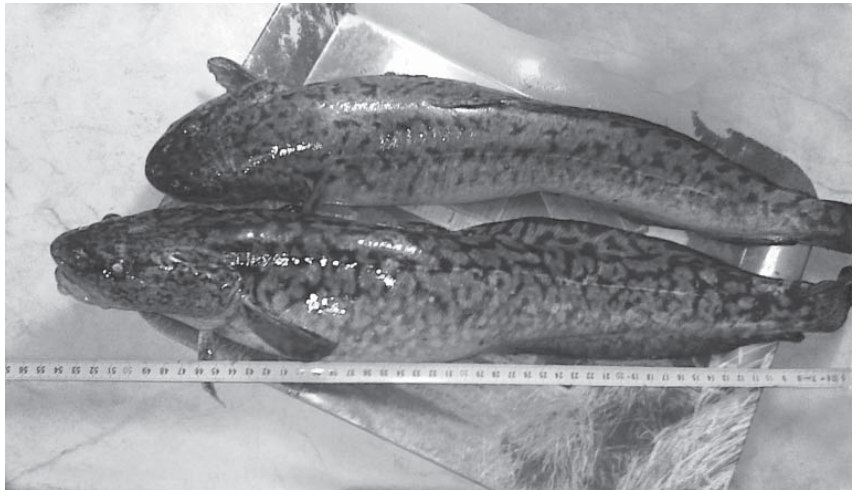
fogtam esténként. Gyomruk szintén rákocskákkal és gébekkel volt tele. Az ismerőseim hitetlenkedtek, ezért a másnap fogott menyhalakat festett húsvéti tojásokkal fényképeztem le.

Akadtt néhány társam is, akikkel megalakítottuk a Menyhal Vadászok Társaságát, egy néhány fős baráti tömörülést, amelyhez esetenként további érdeklődők is csatlakoztak. De mértékletes „vadászok” vagyunk, a kisebbeket, ha csak nem szenvedtek menthetetlen sérüléseket, mindig visszadobjuk. Horogra 20 centinél kisebb példányok nem is igen akadnak, de a 30 cm alattiakat is feleslegesnek tartjuk hazavinni, hiszen nincs rajtuk hús, s szegényeknek

esélye sincs szaporodni, ha konyhára kerülnek. Örvedetes lenne, ha sokan megérhetnék azt a kort, amikor meg-
nőnek 50 centi fölé, hogy egyre több horgász részesülhessen a természetes menyhalak fogásának élményében. A nagy menyhal kifogása maradandó élmény. Kapása rendkívül óvatos és maszatoló. Nyelvkezdeményével ügyesen leszedi a felkínált csalétket. A megakasztott nagyobb példányok vehemensen védekeznek. Elég egy kis figyelmetlenség, és máris beúsznak valami gyökér alá, ahol aztán megfeszítik izmos testüket, s lehetetlenség kiszedni őket.

Nem könnyű kiismerni ezeket az egybajszos halakat. Egyszer az egyik ismerősömmel nappal indultunk menyhalazni, gondoltuk, hogy a bedobott fenekező készség mellett pergetünk is, hátha jön süllő. Délután fél kettő volt, mikor bedobtunk. A másik bot bedobására azonban már nem volt idő, mert jött a kapás, jött a menyhal. Sötétedésig ketten 17 darabot fogtunk, pedig jó néhány példányt elszalasztottunk. Az este már ritkábban adott kapást. A titok az volt, hogy megtaláltuk a gödröt, ahol nappal meghúzódtak, s a csapat elé dobtuk a csalit, amelynek nem tudtak ellenállni.

A menyhalak kedvenc tartózkodási helyei 80%-ban megegyeznek a nyári harcsázások megfelelő helyeivel. Bármikor horogra akadhat, de a legjobb menyhalas időszakot az általunk kitapasztalt 13-as szabály határozza meg. Ez annyit tesz, hogy amikor a folyó hőmérséklete 13 fok alá csökken, a menyhalak a mélyebb részekre, gödrökbe gyűlnek, és mindaddig ott tartózkodnak, amíg a víz hőmérséklete meg nem haladja a 13 fokot. Ez azt jelenti, hogy szeptember közepén már ki lehet fogni egy-egy jó menyhalas estét, és a szezon áprilisi végéig is eltartthat. Ettől kezdve azonban már csak véletlenszerűen foghatók, ugyanis a csalit ilyenkor már felveszi a harcsa és a nagyobb márna is. Menyhal kiválóan fogható kűsz-, garda- vagy bodorkaszelettel, gilisztacsokorral, májjal. A vadabb rázásokat a botvégen többnyire a kisebb példányok követik el, a nagyobbak óvatosabban kapnak. Ha egyik csali sem jön be, a gébszelet

Félméteres menyhalak a Szigetköz mélyéről

Nyáron harcsás, télen menyhalas pálya Ásványrárón

csodákat művelhet. Ívási időszakban (november-december) rapszodikus a fogási esélyük. Van úgy, hogy nem lehet horogra csalni őket, de előfordul, hogy egy tucat is jön belőlük. Ívás után, januárban ismét vehemensen vetik magukat az élelem után. Éjjel több hullámban is jöhetnek a rajok, elég közel a parthoz. A telihold ritkán hoz jó kapást, kivéve, ha borús az idő. Egy fontos szabály: Ahol jön a bucó, ott lesz este a menyhal is!

Sokunk számára a téli horgászat egyetlen öröme a menyhalazás, amely megszínezi a baráti társaságban eltöltött hideg órákat. Kívánatosnak tartanánk, ha nem az egyéb, hanem a nemeshal kategóriába tartoznának ezek a szép és érdekes ragadozók, de szükség lenne méret- és darabszám-korlátozásra is. A legkisebb kifogható méretet 30 centiméterre, a naponta elvihető mennyiséget öt darabra kellene korlátozni, hogy

ne ceruzaméretű példányok kerüljenek haza kilószámra. Esztergomi ismerőseim mesélik, hogy szezonban táplihálókkal meghúzzák a gödröket, és viszik a 20 centi körüli menyhalakat vödörszám. Viszik Győrben a Rábáról is vödörszám, a legnagyobb közülük nem éri el a 24 centit! – írta a barátom elkeseredve decemberi üzenetében. Egy másik ismerősöm menyhalebédén volt vendégségben, de a halakon látszott, egyikük sem érte el a 26 centis méretet. Felállva elkészönt akkor, s felháborodottságában telefonon panaszkodott.

Vannak ugyan jó néhányan, akik megbecsülik ezt a gyönyörű halat, de még többen lehetnének. Kívánok mindenkinek jó fogást a következő szezonra, remélve, hogy írásom másokban is érdeklődést kelt e csodás, de rangján alul értékelt ragadozóhalunk iránt.

SOMODI CSABA